

การยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ (SBL)

SBL คือ การทำสัญญายืมระหว่างผู้ยืม (Borrower) ฝ่ายหนึ่งกับผู้ให้ยืม (Lender) อีกฝ่ายหนึ่ง โดยผู้ให้ยืมตกลงโอนหลักทรัพย์ให้แก่ผู้ยืม ณ วันที่ตกลงและผู้ยืมตกลงว่าจะโอนหลักทรัพย์ที่ยืมคืนให้กับผู้ให้ยืมเมื่อถึงวันครบกำหนดสัญญา และเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากการที่ผู้ยืมไม่สามารถส่งมอบหลักทรัพย์คืนได้ ผู้ยืมจึงตกลงโอนทรัพย์สินในคราวเดียวกัน เพื่อวางเป็นประกัน (Collateral) ให้กับผู้ให้ยืม ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งเงินสดหรือหลักทรัพย์ประเภทต่างๆ ตามที่สัญญาได้ตกลงกัน โดยผู้ให้ยืมจะคืนทรัพย์สินที่วางเป็นประกันเมื่อได้รับหลักทรัพย์ที่ยืมคืนจากผู้ยืม ณ วันครบกำหนดสัญญา ทั้งนี้เมื่อถึงวันครบกำหนดสัญญาผู้ยืมจะต้องโอนหลักทรัพย์ที่ยืมคืนแก่ผู้ให้ยืม พร้อมทั้งจ่ายค่าธรรมเนียมการยืม (Borrowing fee) ในอัตราที่ได้ตกลงกันไว้ตั้งแต่วันที่ทำสัญญา ในขณะเดียวกัน ผู้ให้ยืมก็จะต้องโอนหลักประกันคืนให้แก่ผู้ยืม

การเปิดบัญชี

ผู้ให้ยืมหลักทรัพย์

1. เปิดบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ ประเภทบัญชีเงินสด หรือ Prepaid หรือบัญชี Share Builder Plan
2. ลงนามในสัญญายืมและให้ยืมหลักทรัพย์

ผู้ยืมหลักทรัพย์

1. เปิดบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ ประเภทบัญชีเครดิตบาลานซ์
2. ลงนามในสัญญายืมและให้ยืมหลักทรัพย์

หุ้นที่ยืม/ให้ยืม

กรณียืมเพื่อขายชอร์ต ต้องเป็นหุ้นใน SET100, ETF เช่น TDEX, ENGY
กรณียืมเพื่อส่งมอบ (Cover Fail) ต้องมีเอกสาร/หลักฐานอ้างอิง พร้อมแจ้งเหตุผล
หุ้นที่ให้ยืมต้องเป็นหุ้นที่ชำระราคาแล้ว

มูลค่าการยืม/ให้ยืม

ไม่มีการกำหนดมูลค่าการยืม / ให้ยืมขั้นต่ำ

ระยะเวลาการยืม

สูงสุดไม่เกิน 1 ปี

การส่งคำสั่งยืมหลักทรัพย์

แจ้งความประสงค์ผ่านทางเจ้าหน้าที่การตลาด เพื่อส่งคำสั่งให้กับลูกค้า หรือ
ลูกค้าส่งคำสั่งยืม (Borrow) ด้วยตนเองผ่านระบบ POEMS

การส่งคำสั่งให้ยืมหลักทรัพย์

แจ้งความประสงค์โดยส่งแบบคำขอลิขิตและเรียกคืนหลักทรัพย์ (Lend & Recall Instruction) ให้กับบริษัท โดยระบุชื่อหลักทรัพย์ และจำนวนหุ้นที่ต้องการให้ยืม ซึ่งจะมีผลสำหรับวันทำการถัดไป

วิธีการให้ยืมหลักทรัพย์

1. เมื่อลูกค้าส่งแบบคำขอมายังบริษัท โดยระบุวัตถุประสงค์ “ให้ยืมหลักทรัพย์” บริษัทจะดำเนินการลืมหุ้นตามใบคำขอนั้นเพื่อเป็นการจองสิทธิให้ยืมหลักทรัพย์ให้กับลูกค้า โดยบริษัทฯ จะคำนวณค่าธรรมเนียมตั้งแต่วันทำการถัดจากวันที่ บริษัทฯ ได้ทำการยืมหลักทรัพย์จากท่าน ทั้งนี้ในระหว่างที่สถานะหลักทรัพย์ของท่านที่จองสิทธิจะเป็น สถานะ .B เช่น BBL .B เป็นต้น
2. เมื่อบริษัทต้องการยืมหลักทรัพย์ บริษัทจะทำการยืนยันการยืมหลักทรัพย์ และเปลี่ยนสถานะหลักทรัพย์ของลูกค้าเป็นหลักทรัพย์ให้ยืม โดยบริษัทจะจัดส่งหนังสือยืนยันการทำการธุรกรรม พร้อมทั้งวางหลักประกันตามเกณฑ์ของสำนักงาน ก.ล.ด. ทั้งนี้ สถานะของหลักทรัพย์ที่บริษัทฯ ทำการยืมจะแสดงสถานะ .S เช่น BBL.S เป็นต้น
3. ลูกค้าตกลงให้ยืมหลักทรัพย์จนกว่าลูกค้าจะแจ้งเรียกคืนหลักทรัพย์เป็นลายลักษณ์อักษรมายังบริษัท หรือบริษัทแจ้งยกเลิกหรือส่งคืนหลักทรัพย์ให้กับลูกค้า

วิธีจัดสรรคำสั่งยืม/ให้ยืมหลักทรัพย์

ตามลำดับเวลา ลูกค้าส่งคำสั่งก่อนจะได้รับการจัดสรรก่อน (FIFO)

วิธีจัดสรรคำสั่ง การคืนหลักทรัพย์

พิจารณาคืนหลักทรัพย์ที่มีจำนวนหลักทรัพย์เท่ากับหรือใกล้เคียงจำนวนที่ต้องการคืนก่อน
หากมีหลายรายการ พิจารณาคตามลำดับเวลา (FIFO)

อัตราหลักประกันการยืมหลักทรัพย์

ลูกค้าต้องมีวงเงินเพื่อการยืมหลักทรัพย์และอำนาจซื้อ (Purchasing Power-PP) เพียงพอ จึงจะสามารถยืมหลักทรัพย์หรือส่งคำสั่งขายชอร์ตได้ โดยมีอัตราหลักประกันดังตารางนี้

หลักประกันเริ่มต้น Initial Margin (IM)	50%
หลักประกันรักษาสภาพ Maintenance Margin (MM)	40%
ระดับบังคับล้างสถานะ Forced Close Margin (FM)	30%

การซื้อขาย

1. ลูกค้าจะสามารถขายชอร์ตได้ต่อเมื่อทำสัญญาซื้อและให้ยืมหลักทรัพย์กับบริษัท และได้มีการคิดต่อยืมหลักทรัพย์จากบริษัทฯ เรียบร้อยแล้ว
2. ลูกค้าต้องวางเงินหลักประกัน เพื่อให้มีอำนาจซื้อเพียงพอก่อนการซื้อหรือขายชอร์ตหลักทรัพย์
3. ไม่อนุญาตให้ซื้อหรือขายชอร์ตเกินกว่าอำนาจซื้อ ณ ขณะใดขณะหนึ่ง โดยอำนาจซื้อจะคำนวณจากทรัพย์สินส่วนเกินในบัญชีมาร์จิ้น (Excess Equity: EE)

$$\text{อำนาจซื้อ (Purchasing Power)} = \text{Min (Credit Line, Excess Equity / IM\%)}$$

ตัวอย่าง นายชอบ ลงทุน มีวงเงิน 2,000,000 บาท ต้องการขายชอร์ตหุ้น BBL 1,000,000 บาท (IM 50%) ดังนั้นจะต้องมี EE 500,000 บาท (1,000,000 / 50%) เพื่อให้มีอำนาจซื้อเพียงพอที่จะส่งคำสั่งขายชอร์ตได้

การเรียกให้วางหลักประกันเพิ่ม (Margin Call):

ในกรณีที่หลักประกันของลูกค้าลดลงต่ำกว่า MM แต่สูงกว่าระดับบังคับล้างฐานะ ลูกค้าจะไม่สามารถเปิดสถานะสัญญาใหม่ได้ และจะต้องนำหลักประกันมาวางเพิ่มให้กลับไปสู่ระดับ IM ภายในเวลา 12.30 น. ของวันทำการถัดไป (T+1) ถ้าหากลูกค้าไม่นำเงินมาวางภายในเวลาดังกล่าว ลูกค้าจะไม่สามารถเปิดสัญญาซื้อหลักทรัพย์เพิ่มได้ ทั้งนี้หากลูกค้าถูกเรียกหลักประกันเพิ่มเติมติดต่อกัน 3 วันทำการ และลูกค้าไม่นำหลักประกันมาวาง บริษัทจะบังคับซื้อคืนและลูกค้าจะเป็นผู้รับผิดชอบต่อผลขาดทุนและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นทั้งจำนวน

การบังคับซื้อคืน (Force Close-out):

ในกรณีที่หลักประกันของลูกค้าลดลงต่ำกว่า ระดับ FM หรือถูกเรียกหลักประกันติดต่อกัน 3 วันทำการและไม่นำหลักประกันมาวาง ภายในเวลาที่กำหนด บริษัทฯ จะทำการบังคับซื้อคืนภายในวันทำการถัดไป โดยลูกค้าจะเป็นผู้รับผิดชอบต่อผลขาดทุนหรือค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นทั้งจำนวน

การเรียกคืน (Recall)

ผู้ให้ยืมแจ้งความประสงค์โดยส่งแบบคำขอให้ยืม/เรียกคืนหลักทรัพย์ (Lend & Return Shares Instruction) ให้กับบริษัท โดยระบุวัตถุประสงค์ “เรียกคืนหลักทรัพย์ (Recall)” โดยต้องส่งคำสั่งภายใน 12.00 น. และแจ้งล่วงหน้าอย่างน้อย 1 วันทำการ และจะได้รับหลักทรัพย์คืนภายในวันทำการที่ 2 นับจากวันที่เรียกคืนหลักทรัพย์ (T+3)

ผู้ให้ยืมที่เรียกคืนหลักทรัพย์ จะสามารถขายหลักทรัพย์ได้ภายในช่วงบ่ายของวันทำการถัดจากวันที่เรียกคืนหลักทรัพย์

ผู้ยืมที่ถูกเรียกคืน หากได้มีการขายชอร์ตหลักทรัพย์ยืมไปแล้ว จะต้องทำการซื้อคืนตามเวลาดังนี้คือ

1. กรณีถูกเรียกคืนช่วงเช้า (ก่อน 12.30 น.) จะต้องซื้อคืนภายใน 12.00 น. ของวันทำการถัดไป
2. กรณีถูกเรียกคืนช่วงบ่าย (หลัง 12.30 น.) จะต้องซื้อคืนภายใน 16.00 น. ของวันทำการถัดไป

การส่งคืน (Return)

ผู้ยืมแจ้งความประสงค์โดยส่งแบบคำขอยืม/คืนหลักทรัพย์ (Borrow/Return Shares Instruction) ให้กับบริษัท ฯ หรือผ่านเจ้าหน้าที่การตลาด โดยระบุวัตถุประสงค์ “ส่งคืนหลักทรัพย์ (Return)” โดยต้องส่งคำสั่งภายในวันและเวลาทำการของบริษัทฯ

การถอนหลักประกัน

ลูกค้าผู้ยืมสามารถส่งคำสั่งขอลถอนหลักประกันได้เมื่อมีทรัพย์สินส่วนเกิน (Excess Equity) และส่งคำสั่งภายใน 12.00 น. ลูกค้าจะได้รับเงินในวันทำการถัดไป

สิทธิประโยชน์ในหลักทรัพย์

กรณีที่หลักทรัพย์ยืม มีการประกาศให้สิทธิประโยชน์ใด ๆ เช่น XR, XD, XM เป็นต้น บริษัทจะทำการเรียกคืนหลักทรัพย์ทุกกรณี โดยจะแจ้งล่วงหน้าอย่างน้อย 3 วันทำการก่อนวันขึ้นเครื่องหมาย

กรณีที่หลักทรัพย์ให้ยืม ลูกค้าผู้ยืมจะได้รับสิทธิประโยชน์ โดยหลักทรัพย์บริษัทฯ ยังไม่คืน จนกว่าลูกค้าจะทำการเรียกคืน

ดอกเบี้ยหลักประกัน

ลูกค้าจะได้รับดอกเบี้ยตามประกาศของบริษัท

ค่าธรรมเนียมการยืม/ให้ยืมหลักทรัพย์ (SBL Fee)

บริษัทคิดค่าธรรมเนียมการยืม/ให้ยืมเป็นรายวัน ตามอัตราที่บริษัทแจ้งในใบยืนยันการยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ ทั้งนี้กำหนดให้ 1 ปีเท่ากับ 365 วัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

- ค่าธรรมเนียมการให้ยืม บริษัทจะนำฝากเข้าบัญชีต้นทางของลูกค้าที่มีอยู่กับทางบริษัท โดยนำฝากให้ปีละ 2 ครั้ง สัปดาห์แรกของเดือนมกราคม และเดือนกรกฎาคม
 - ค่าธรรมเนียมการยืม บริษัทหักจากยอดเงินคงเหลือในบัญชีเครดิตบาลานซ์ ภายในวันทำการถัดจากวันสิ้นเดือน หรือเมื่อปิดสัญญา โดยคิดจากมูลค่าหุ้นยืมจากวันส่งมอบหลักทรัพย์ ที่ให้ยืม (S-1) เป็นระยะเวลาเท่ากับจากวันที่ยืม ถึงวันก่อนหน้าวันส่งมอบคืน และไม่มีค่าธรรมเนียมการยืมขั้นต่ำต่อวัน หากยอดเงินคงเหลือในบัญชีไม่เพียงพอ บริษัทจะถือว่าลูกค้ากู้ยืมเงินเพื่อชำระค่าธรรมเนียมการยืม
- สำหรับบุคคลธรรมดา ผู้ให้ยืมจะได้รับค่าธรรมเนียม เท่ากับ ค่าธรรมเนียม หักภาษี ณ ที่จ่าย 15% (SBL Fee – WHT 15%)
ผู้ยืมจะต้องจ่ายค่าธรรมเนียม เท่ากับ ค่าธรรมเนียม บวกภาษีมูลค่าเพิ่ม 7% (SBL Fee + VAT 7%)

การผิดนัด

หากลูกค้าไม่ดำเนินการ ส่งมอบหลักทรัพย์ / หลักประกัน หรือส่งคืนหลักทรัพย์ / หลักประกัน รวมทั้งไม่ชำระค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ให้แก่บริษัท หรือมีเหตุการณ์ใดที่เข้าข่ายการผิดนัด บริษัทจะทำการปิดสถานะ โดยการบังคับซื้อคืน หรือบังคับขาย (แล้วแต่กรณี) โดยลูกค้าจะเป็นผู้รับผิดชอบผลขาดทุนหรือค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นทั้งจำนวน

ตัวอย่างการคำนวณค่าธรรมเนียม
1. กรณียืมและคืนวันเดียวกัน ตัวอย่างวันครบกำหนดวันศุกร์

	วันที่ครบกำหนด	จำนวนหุ้นยืม	ราคาปิด	ราคาปิดวันที่	มูลค่าหุ้นยืม	ค่าธรรมเนียม	VAT 7%	รวม	
วันที่ยืม	24/12/2019	26/12/2019	10,000	161.00	25/12/2019	1,610,000.00	154.38	10.81	165.19
						154.38	10.81	165.19	

2. กรณียืมและคืน 1 วัน

	วันที่ครบกำหนด	จำนวนหุ้นยืม	ราคาปิด	ราคาปิดวันที่	มูลค่าหุ้นยืม	ค่าธรรมเนียม	VAT 7%	รวม	
วันที่ยืม	24/12/2019	26/12/2019	10,000	161.00	25/12/2019	1,610,000.00	154.38	10.81	165.19
วันที่คืน	25/12/2019	27/12/2019							
						154.38	10.81	165.19	

3. กรณีคืนวันพฤหัสบดี

	วันที่ครบกำหนด	จำนวนหุ้นยืม	ราคาปิด	ราคาปิดวันที่	มูลค่าหุ้นยืม	ค่าธรรมเนียม	VAT 7%	รวม	
วันที่ยืม	24/12/2019	26/12/2019	10,000	161.00	25/12/2019	1,610,000.00	154.38	10.81	165.19
วันศุกร์	27/12/2019	10,000	160.00	26/12/2019	1,600,000.00	153.42	10.74	164.16	
วันเสาร์	28/12/2019	10,000	159.50	27/12/2019	1,595,000.00	152.95	10.71	163.66	
วันอาทิตย์	29/12/2019	10,000	159.50	27/12/2019	1,595,000.00	152.95	10.71	163.66	
วันที่คืน	26/12/2019	30/12/2019			-	-	-	-	
						613.70	42.97	656.67	

4. กรณียืมข้ามเดือน เก็บค่าธรรมเนียมสิ้นเดือนและคำนวณต่อเนื่องจนกว่าจะแจ้งคืน

	วันที่ครบกำหนด	จำนวนหุ้นยืม	ราคาปิด	ราคาปิดวันที่	มูลค่าหุ้นยืม	ค่าธรรมเนียม	VAT 7%	รวม	
วันที่ยืม	24/12/2019	26/12/2019	10,000	161.00	25/12/2019	1,610,000.00	154.38	10.81	165.19
วันศุกร์	27/12/2019	10,000	160.00	26/12/2019	1,600,000.00	153.42	10.74	164.16	
วันเสาร์	28/12/2019	10,000	159.50	27/12/2019	1,595,000.00	152.95	10.71	163.66	
วันอาทิตย์	29/12/2019	10,000	159.50	27/12/2019	1,595,000.00	152.95	10.71	163.66	
วันจันทร์	30/12/2019	10,000	159.50	27/12/2019	1,595,000.00	152.95	10.71	163.66	
วันหยุด	31/12/2019	10,000	160.00	30/12/2019	1,600,000.00	153.42	10.74	164.16	
					รวมค่าธรรมเนียมสิ้นเดือน	920.07	64.42	984.49	
วันหยุด	1/1/2020	10,000	160.00	30/12/2019	1,600,000.00	153.42	10.74	164.16	
วันพฤหัสบดี	2/1/2020	10,000	160.00	30/12/2019	1,600,000.00	153.42	10.74	164.16	
วันศุกร์	3/1/2020	10,000	163.50	2/1/2020	1,635,000.00	156.78	10.97	167.75	